تاریخ

روزی که در آن مردان کار می‌کنند و زنان استراحت

■ جشن «سپندارمذ» به مناسبت گرامیداشت صفت پاک و ارزشمند «سپنته آرمیی‌تی» از سوی ایرانیان برگزار می‌شود. «سپنته آرمیی‌تی» یا سپندارمذ یا اسفند امروزی، نام چهارمین امشاسپند و نام پنجمین روز هر ماه است که در نقش مادی خود، نگهبان زمین شناخته می‌شود. در پنجمین روز از ماه اسفند در دین زرتشت، به دلیل برخی از ویژگی‌های مشترک زمین با زن همچون آفرینندگی و زایندگی، این روز به نام «زن و زمین» نام‌گذاری شده است

سپندارمذ فرشته و ایزد بانوی اسفندماه است. سپندارمذ در عالم مینوی نشانه مهر، بردباری و تواضع اهورامزدا است و روی زمین، فرشته موکل بر زمین پاک و زن درستکار است. به این سبب او را مونث و دختر اهورامزدا دانسته‌اند. او موظف است زمین را خرم، پاک و بارور نگاهداری کند. به این جهت هر کس به کشت و کار و آبادانی بپردازد، خشنودی سپندارمذ را فراهم کرده است. در اساطیر آمده است که این فرشته بود که برای «آرش کمانگیر» تیر حاضر کرد و وی را امر کرد که برای تعیین مرز ایران و توران کمانی برگزیند.

در کتاب‌های مربوط به دین زرتشتیان آمده است: «سپنته آرمیی‌تی، فروزه‌ای است با ویژگی‌های زنانه و مادرانه یعنی مهر و عشق بی‌پایان و تواضع و فروتنی که به راستی زمین نمادی نیکو بر آن است.» این واژه یکی از فروزه‌های اهورایی است که انسان نیز می‌تواند آن را در خود پرورش دهد. در این روز مادران از فرزندان خود و زنان از مردان پیشکش‌هایی دریافت می‌کنند و زنان نیکوکار، پاکدامن و پرهیزگار مورد تشویق قرار می‌گیرند.

«کتایون مزداپور» دکترای زبان و ادبیات باستانی درباره سپندارمذ معتقد است: «چند هزار سال قبل از میلاد، مادر خدایی وجود داشت که حامی زمین خوانده می‌شد. سپندارمذ شکل جدیدی از آن مادر خداست. اسفندگان در فرهنگ زرتشتی یعنی روزی که متعلق به این فرشته است و این روز به نام روز «زن» در کتاب ابوریحان بیرونی هم آمده است. در زمان‌های گذشته در این روز زنان کار خانه را تعطیل می‌کردند و اداره امور منزل بر عهده مردان بود. به همین جهت این روز را «جشن مزدگیران» می‌گفتند و مردان به زنان مزد یا هدیه می‌دادند. در این روز معمولا اهالی منزل زودتر از خواب برمی‌خیزند و خانه را آب و جارو می‌کنند. بر پاشنه‌های در منزل، آویشن می‌ریزند و با پختنش و سیروگ (نان مخصوص زرتشتی) این جشن را برگزار می‌کنند. از ویژگی‌های این جشن، استراحت

کامل زنان از کار، تلاش و کوشش و فرمانبرداری کامل مردان از زنان است. در این چند روز به پاس تلاش یک ساله زنان، مردان وظایف ایشان را بر دوش گرفته و با این کار، فعالیت‌های یک زن را تجربه می‌کنند و در عین حال در این روز هدیه دادن به زن خانه از آداب و رسوم اصلی این جشن به شمار رفته است.»

دکتر «کورش نیکنام» دکترای فلسفه زرتشت در این مورد با اشاره به مقام والای زن در فرهنگ ایران باستان گفت: «روز سپندارمذ (روز آرمان مقدس) به عنوان روز ایثار، فداکاری، فروتنی و از خودگذشتگی نام‌گذاری شده است و از آنجا که این احساس پاک بیشتر در وجود و سرشت زنان یافت می‌شود، در پنجمین روز اسفند در آیین زرتشتی، مقام والای زن و مادر گرامی داشته می‌شود. براساس سنتی باستانی، مردان و فرزندان زرتشتی در روز سپنته آرمیی‌تی که مظهر ایمان، مهر و محبت و حامی زنان نیک است، به همسران و مادران خود هدایایی تقدیم می‌کنند و برگزاری مراسم جشن و سرور در این روز ضروری است. به این ترتیب از محبت و مهربانی زنان سپاس‌گزاری می‌شود. در این روز خاص همچنین انجام کارهای خانه بر عهده مردان است و زنان با پوشیدن لباس‌های نو، مورد تکریم قرار می‌گیرند. در مراسم جشن اسفندگان در آیین زرتشت همچنین زنان پاکدامن و پرهیزگار که به تربیت فرزندان، نیک پرداخته‌اند و این فرزندان به عنوان شخصی نیک شناخته شده‌اند، تشویق می‌شوند.»

موبد زرتشتیان اصفهان، بهزاد نیکدین هم می‌گوید: «از دوران گذشته «روز سپندارمذ» این ماه به عنوان روز عید زنان نامگذاری شده و مردان به زنان خویش بخشش می‌کردند و هنوز این رسم در میان زرتشتیان باقی مانده است. روز «سپندارمذ» که واژه اوستایی آن «سپنته آرمیی‌تی» است به معنی «تواضع مقدس» می‌باشد و فرشته سپندارمذ در عالم معنوی مظهر عشق، محبت و تواضع بوده و در عالم مادی، نگهبانی زمین با اوست. پاکدامنی و فروتنی این فرشته نمادی از ویژگی زنان است. در این مراسم مادران و زنان مسن شرکت‌کننده در این جشن مورد احترام و قدردانی قرار می‌گیرند. در این جشن مردان به مادران و زنان خود هدایایی به رسم بزرگداشت این روز، تقدیم می‌کنند.»

منبع: یاد یار

با شقایق دهقان در مورد مادر بودن و روز مادر

پسرم می‌گوید: بتمن ببینیم، مامان نگاه نکنیم!

نگین درخشان

لازم نیست حتما موضوع مصاحبه مادر بودن باشد تا شقایق دهقان در مورد پسر سه‌ساله‌اش، نویان حرف بزند. او اینقدر عاشقانه در مورد پسر کوچکش حرف می‌زند، که آدم مجذوب گفته‌هایش می‌شود. با او در مورد روز مادر، مادر بودن، وظیفه‌ای که برنامه‌ریزی و زمان نمی‌پذیرد و شغلش که برنامه‌ریزی برای آن هم سخت است، صحبت کرده‌ایم. حرف‌های جالب او را بخوانید.

عکس از آلبوم شخصی

■ **مادر بودن و بازیگری همزمان چطور می‌گذرد؟**

به هر حال مادر بودن باعث می‌شود که تمرکز من یک مقداری گرفته شود. مثلا قبل از اینکه نویان به دنیا بیاید، من کارهای نویسندگی هم قبول می‌کردم. ولی الان واقعا نمی‌توانم. به خصوص که کار نوشتن احتیاج به تمرکز دارد و خودم باید برای آن برنامه‌ریزی کنم. اما اینکه من خالق یک موجود دوست داشتنی هستم، خودش به خودی خود انگیزه زیادی برای زندگی من می‌آفریند. من سعی می‌کنم که بتوانم بین زندگی شخصی و شغلی‌ام تعادل ایجاد کنم. مثلا اینکه زمانی را که در خانه هستم و سر کار نمی‌روم، بیشتر با پسرم باشم و کیفیت رابطه‌ام با او را بالا ببرم و حالا که او کوچک است، تلاش کنم که کار شهرستان قبول نکنم.

■ **فکر می‌کنید اگر به جای بازیگری کار دیگری داشتید اوضاع متفاوت بود؟**

نه چندان، همه مادرهای شاغل به هر حال با مشکلاتی روبه‌رو هستند. وقتی هم مادر باشی و هم شاغل، زمانی که با بچه هستی کمی به کار فکر می‌کنی و سر کار هم که می‌روی نگران بچه هستی. نمی‌شود که برای زندگی برنامه‌ریزی درستی داشته باشی و طبیعتا گاهی از این آشفتگی خسته می‌شوی.

■ **از مادر بودن خسته می‌شوید یا شاغل بودن؟**

در مورد خود من از هیچ کدام، من هم عاشق کارم هستم و هم واقعا از اینکه بچه‌دار شدم خوشحالم. به نظرم خدا وقتی به آدم بچه می‌دهد، توانایی نگهداری، صبر و فداکاری لازم را هم ضمیمه می‌کند.

■ **چیزی بوده که به خاطر مادر شدن‌تان قیدش را بزنید؟**

مسلما. قبل از به دنیا آمدن نویان یکی از مهم‌ترین مسایل زندگی من خوابم بود، ولی بعد از تولد پسرم، به راحتی می‌توانم از خوابم بزنم که به او برسم. یا اینکه حداقل شبی یکی دو تا فیلم می‌دیدم. ولی الان گاهی واقعا دلم برای فیلم دیدن و کتاب خواندن تنگ می‌شود. ولی فکر می‌کنم این دوره‌ای است که پسرم دارد می‌گذراند و دیگر تکرار نمی‌شود، فرض کنیم که من برای مدتی فیلم نبینم و کتاب نخوانم و ورزش نکنم. اینها بعدها قابل جبران هستند ولی اگر در زندگی فرزندم خلأ به وجود بیاید هیچ وقت قابل جبران نخواهد بود.

■ **این یعنی نویان همیشه اولویت اول است؟**

معمولا بله، ولی اگر کاری را خیلی دوست داشته باشم انجامش می‌دهم. مثلا پارسال برای بازی در سریال گمشده راما قویدل یک هفته به شمال رفتم. سختم بود و دلم تنگ می‌شد اما فکر می‌کنم قرار نیست که یک سری از کارها را انجام ندهیم و بعد به بچه‌مان بگوییم من به خاطر تو فلان کار را انجام ندادم یا حتی نگوییم در ذهن‌مان این باشد که به خاطر این بچه این کار را انجام نداده‌ام. مثل مادرهایی که به بچه‌های‌شان می‌گویند من با پدرت مشکل داشتم به خاطر تو زندگی کردم. خوب می‌خواستی نکنی!

■ **آقای قاسم‌خانی در نگه داشتن نویان کمک می‌کند؟**

محراب خیلی پدر خوبی است ولی من زمانی که داشتم بچه‌دار می‌شدم به این فکر کردم از هیچ‌کس حتی محراب توقع کمک ندارم. من اصولا زن‌هایی را می‌پسندم که خودشان زندگی‌شان را می‌چرخانند، به کسی تکیه نمی‌کنند و روی پای خودشان هستند. بنابراین اینکه بار بیشتری روی دوش خودم باشد را دوست دارم. البته خانمی هست که مواقعی که من و محراب سر کاریم او را نگه می‌دارد و مادر و خواهرم هم به من کمک می‌کنند.

> **محراب خیلی پدر خوبی است ولی من زمانی که داشتم بچه‌دار می‌شدم به این فکر کردم از هیچ‌کس حتی محراب توقع کمک ندارم. من اصولا زن‌هایی را می‌پسندم که خودشان زندگی‌شان را می‌چرخانند، به کسی تکیه نمی‌کنند و روی پای خودشان هستند**

■ **فکر می‌کنید یک زن سنتی هستید یا مدرن؟**

بستگی دارد تعریف ما و دیدگاه شما از مدرن و سنتی چه باشد. من از وقتی که توانسته‌ام، چه زمانی که خانه پدرم بودم چه وقتی ازدواج کردم، شاغل بودم چون می‌خواستم و می‌خواهم که دستم در جیب خودم باشد و احساس استقلال کنم. اما از آن طرف اگر من را مثلا با مادرهای غربی مقایسه کنی، مادر بودن در فرهنگ شرقی و جاهای دیگر با هم متفاوت است. تربیت ما با آنها تفاوت دارد. به نظرم من کاملا مادر شرقی هستم.

■ **هیچ وقت پیش نمی‌آید که به خاطر کار کردن در بیرون از خانه، امور منزل از دست‌تان خارج شود؟**

نه‌چندان، من واقعا سعی ام را می‌کنم که چنین اتفاقی نیفتد. برای من مهم است که منزلم همیشه جای آرام و راحتی باشد که خودم، محراب و نویان در آن احساس آرامش کنیم. خودم غذا درست کنم یا خرید کنم و...

■ **نویان که هنوز کوچک است پس نمی‌تواند برایتان هدیه روز مادر بخرد اما آقای قاسم‌خانی به مناسبت روز زن برایتان هدیه می‌گیرد؟**

تا الان که گرفته! البته محراب همین جوری یادش نمی‌ماند ولی می‌رود بیرون می‌بیند همه دارند هدیه می‌خرند یادش می‌افتد که روز زن است. به اضافه اینکه چون واقعا اهل کادو خریدن برای من هست اصرار چندانی هم ندارم که حتما در این روز برایم هدیه بگیرد. هرچند به هر حال مسلما آدم از هدیه گرفتن خوشحال می‌شود.

■ **روز مادر برای مادرتان هدیه می‌خرید؟**

هدیه گرفتن برای مادر و پدرم را به شدت دوست دارم آن هم بدون هیچ بهانه خاصی. ولی روز مادر هم حتما این کار را می‌کنم.

■ **مدلی که شما تربیت شدید، همین جوری است که نویان را تربیت می‌کنید؟**

مادر من بختیاری است، زنی که هنوز هم به شدت مادر است. حتی از نظر فیزیکی هم هنوز از من خیلی قد بلندتر و درشت‌تر است و من هیچ وقت از او بزرگ‌تر نشدم! مادر من بختیاری است و همیشه خانم خانه بوده است. آشپزی آنچنانی و میهمان‌داری و اینها برایش اصلا سخت نیست. مثلا یک دفعه تصمیم می‌گیرد ۴۰ تا غذا درست کند، ببرد برای کارگرهای پارک. این قدر آشپزی برایش آسان است، ولی من سه تا میهمان هم که دارم به این فکر می‌کنم که چه کار کنم! مادر من به من یاد داده که به زندگی بقیه چشم نداشته باشم و حسادت نکنم. این چیزی است که دلم می‌خواهد به نویان هم یاد بدهم. مادر من آدم اهل سازشی است، با پدرم همه جا رفته آلمان، شمال، تهران و با اینکه پدرم آنچنان پولدار نبوده همه‌جوره با او ساخته است و البته اینکه مادرم در مقایسه با من به خاطر خانه‌دار بودنش وقت بیشتری داشت که صرف ما کند.

■ **پسرتان شما را در تلویزیون می‌شناسد؟**

شناختن می‌شناسد ولی هنوز درک نمی‌کند. می‌گوید بریم سوپرمن، بتمن ببینیم مامان نگاه نکنیم! اصولا بچه‌ها معمولا از زمانی که به مدرسه می‌روند و با هم‌سن و سال‌هایشان حرف می‌زنند متوجه مسایل این‌چنینی می‌شوند. الان می‌شناسد ولی خیلی درک نمی‌کند. حتی گاهی که عکس خودش را در مجله‌ها می‌بیند، می‌گوید این نویانه. ولی ظاهرا این عکس‌ها فرق چندانی با عکس‌های آلبوم برایش ندارد.

■ **آقای قاسم‌خانی یک دختر از ازدواج قبلی دارند، با او هم رابطه مادر و دختری دارید؟**

نه واقعا. نیروانا با مادرش زندگی می‌کند. رابطه ما رابطه دوستانه است. وقتی من باردار بودم، این قدر که او را دوست دارم به او گفتم برای بچه اسمی می‌گذارم که مثل اسم تو با «ن» شروع شود. من برایش مادر نیستم چون خودش یک مادر خیلی خوب دارد که همه زندگی‌اش را برای دخترش می‌گذارد. ولی من و نیروانا رابطه دوستانه همراه با احترام با هم داریم. نیروانا از آن بچه‌هایی است که هیچ وقت پایش را حتی یک قدم از خط قرمز آن طرف‌تر نمی‌گذارد و به شدت دوست‌داشتنی است. بنابراین ما با هم رابطه دوستی داریم و من هم خیلی به او علاقه دارم.

■ **کار خاص مادرانه‌ای هست که فکر کنید فقط من انجامش می‌دهم؟**

منحصر به فرد نه، ولی یک کاری که انجامش می‌دهم و دوستش دارم این است که از زمانی که باردار بودم، برای نویان نامه می‌نوشتم. وقتی فکر می‌کنم که چیزی وجود دارد که او باید بداند، برایش می‌نویسم. فکر می‌کنم این نامه‌ها را وقتی ۱۵، ۱۶ ساله شد به او بدهم.

■ **نقش‌تان در سریال ساختمان پزشکان فرقی با بقیه کارهای‌تان دارد؟**

خیلی‌ها به من می‌گویند چرا تو مدام نقش آدم‌هایی را بازی می‌کنی که بهره هوشی کمی دارند. به خصوص خیلی از خانم‌ها معتقدند که این برخورنده است. من همیشه برای شخصیت زن‌ها در اجتماع احترام قایلم ولی واقعیت این است که همه زن‌ها کامل نیستند. نقشم در ساختمان پزشکان نقش منشی دو دکتر است و یک کمی هم رگ خنگی دارد ولی آدم بسیار با اعتماد به نفسی است. به نظرم به شدت کمدی است و فرقش با بقیه نقش‌هایم در این است که قبلا من معمولا مکمل بودم و زیاد کسی به خود من نمی‌خندید اما اینجا خودم بیشتر از تماشاچی می‌خندیدم.

■ **کل کار چطور بود؟**

اتفاق خوبی که در این کار افتاده حضور دو بازیگر خوب تئاتر است. بهنام تشکر و هومن برق‌نورد با بازی‌های حساب‌شده و کمدی خوب که به نظرم بی‌نظیر هستند. فیلمنامه هم بسیار قوی بود، اینقدر که هیچ نیازی به بداهه‌گویی نباشد. روی هم رفته کار شسته‌رفته خوبی است و من هم سعی می‌کنم که همه قسمت‌های آن و نتیجه هفت ماه تلاش گروه را ببینم.

قرار نیست شقایق دهقان را در کارهای جدی ببینیم؟

هر بازیگری دوست دارد نقش‌های متفاوت را امتحان کند، من تک‌وتوک کارهای جدی انجام داده‌ام و دوست هم دارم که ادامه پیدا کند ولی از اینکه کار کمدی انجام می‌دهم هم ناراضی نیستم. به هر حال کمتر تهیه‌کننده و کارگردانی است که حاضر باشد این ریسک را انجام دهد که نقش جدی را به بازیگر شناخته‌شده طنز بسپارد. اما به نظرم اصلا این‌طور نیست که بازیگر طنز نمی‌تواند کار جدی انجام دهد. مثلا جیم‌کری یک نقش جدی فوق‌العاده دارد که بیننده را میخکوب می‌کند. به نظرم کارگردانی که چنین کاری می‌کند خیلی شجاعت به خرج می‌دهد. این شجاعت بسیار جالب است.

■ **دوست ندارید فیلم‌های سینمایی کار کنید؟**

برای کارهای سینمایی که با من تماس می‌گیرند هم کمدی هستند و وضعیت اکثر کمدی‌های سینمایی از تلویزیون هم خراب‌تر است. البته کارهای خوب و ارزشمند هم وجود دارد ولی بعضی از فیلم‌ها واقعا بد هستند. من پارسال دو تا فیلمنامه رد کردم که یکی نقش بسیار کمرنگی بود و دیگری نقشی بود که اصلا با عقاید من جور در نمی‌آمد. زن دوم آدمی که با زن اولش خوب و خوش در یک خانه زندگی می‌کرد. اینها واقعا به نظرم خنده‌دار نیست!

■ **قهوه تلخ را می‌بینید؟ دوست داشتید در آن بازی کنید؟**

تا سی‌دی هشت دیدم. بعد درگیر کار شدیم و فرصت نکردم آن را ببینم. به هر حال کارگردان آن کار مهران مدیری است و مدیری کارگردان بزرگی است. تا جایی که دیدم دوست داشتم اما واقعیتش این است که خیلی هم برایش نمردم. کارهای دیگر آقای مدیری را بیشتر می‌پسندم. بازی الیکا عبدالرزاقی را همیشه دوست داشته‌ام و خوشحالم که در این کار دیده شد. جای خالی هم برای خودم ندیدم چون تعداد شخصیت‌های زن سریال بسیار زیاد است و شخصیت‌پردازی آنچنانی هم وجود ندارد و نقش خانمی در این کار نبوده که ببینم و بگویم ای‌کاش این را من بازی می‌کردم.

■ **نقش آقا چطور؟!**

بلد نیستم ولی نقش سیامک را دوست داشتم، بازی کنم!

نگاه

وقتی گل نشانه‌ای از عشق است

■ گل هدیه‌دادن به دیگران در بطن خود مفهوم و پیامی دارد که ایرانیان از دیرباز این مفاهیم را درک کرده‌اند. نقوش و حکاکی‌های به‌جا مانده از دوره ساسانیان نشان می‌دهد گل دادن به دیگران در ایران باستان بسیار رواج داشته. در سرامیکی که تصویر دو بانوی ساسانی روی آن حک شده است نشان می‌دهد این دو بانو در دست‌شان گل مارگریت دارند. در دوره پادشاهان هخامنشی به زنانی که بیشتر از بقیه فرزند به دنیا می‌آوردند گل و هدیه‌های دیگر داده می‌شد. دادن هدیه و به‌طور کلی گل هدیه دادن به دیگران براساس موقعیت فرهنگی و اجتماعی ملت‌ها با یکدیگر فرق می‌کند. در ایران هنوز این سنت پسندیده رواج دارد که افراد هنگام نشان‌دادن عشق و علاقه‌شان به دیگری و نیز به منظور ابراز شادی یا حتی غم خود شاخه یا دسته گل هدیه می‌دهند که البته هر یک از این هدایا مفهوم خاص خود را دارند. گل، سمبل زیبایی است که تمام حواس پنج‌گانه ما را درگیر می‌کند. انسان ذاتا زیبایی‌ها را دوست دارد و چون گل سمبل زیبایی و طراوت است هدیه‌دادن آن به دیگران همین پیام را به آنها انتقال خواهد داد. وقتی ما در یک مراسم عروسی به عروس و داماد گل هدیه می‌دهیم به نوعی پیام زندگی دوباره و دوباره متولد شدن را به آنها نوید می‌دهیم آدم‌ها خلقیات متفاوتی دارند. خیلی وقت‌ها دنبال هیجان‌اند. بعضی وقت‌ها به‌دنبال آرامش همراه با احساس رمانتیک بودن هستند. تجربیات زناشویی بسیاری از افراد نشان می‌دهد در برخی موقعیت‌ها هیچ ابراز احساساتی به اندازه ابراز احساسات عملی برای فرد خوشایند نیست. افراد با بیان احساسات‌شان حس درونی خود را نسبت به دیگری ابراز می‌دارند و ابراز احساس عملی تاثیری دو چندان نسبت به ابراز احساس کلامی دارد و اگر این دو با هم همراه باشند تاثیر رضایت‌بخشی بر زندگی فرد می‌گذارد. روانشناسان همواره به زن و شوهرها توصیه می‌کنند که برای همسران‌شان گل بخرند. گل به خودی خود ارزش اقتصادی چندانی ندارد و بیشتر به‌خاطر ارزش احساسی آن توصیه می‌شود. همسران همواره نسبت به یکدیگر احساس خوشایندی دارند ولی گاهی احساسات‌شان غلیان کرده در این هنگام است که آنها دوست دارند با دادن یک هدیه خصوصا یک شاخه گل احساسات خود را بیان کنند. گل هدیه دادن به همسر اوج احساس فرد را می‌رساند که باید از سوی همسرش مورد توجه واقع شود. البته شاید هر فردی هر گلی را نپسندد بنابراین، روانشناسان معتقدند که افراد براساس شخصیت خود و با نگاه به شخصیت مقابل خود گل می‌خرند. وقتی فردی به همسرش گل هدیه می‌دهد خود را به لحاظ روانی تخلیه کرده و بنابراین نوع گلی که به همسرش هدیه می‌دهد، بیانگر نوع احساس وی نسبت به اوست.

جدول ۱۲۲۶

افقی

۱- کار و زحمت خود را برعهده او گذاشتن – مکمل شلوار ۲- کشور چای آسیا (سری لانکا) – شخصیت سینمایی ۳- زینت – نمونه و الگو – نفس خسته – سوره قرآنی ۴- وجه نقد – ابدی – امرود ۵- تیم فوتبال فرانسوی – بی مانند – نیلوفر هندی – ملت ۶- شهری در فارس – تربیت او چون گردکان بر گنبد است! – علامت جمع در فارسی ۷- کم خونی – قیمت واحد – زمان اندک – چاشنی گوجه‌ای ۸- اثری از «علامه طباطبایی» ۹- حرارت و گرما – ساز مولانا – حرف دهان کجی – سنگی زینتی و شفاف ۱۰- برهنه – قادر – هال ۱۱- وسیله زمان سنج – رود آرام – لقب امام چهارم (ع) – حرف انگلیسی ۱۲- فرزندان – آتشفشان نیمه فعال در شمال شهرستان خاش در سیستان و بلوچستان – کهنسال ۱۳- زبان فارسی در دوره ساسانیان – حرف تاسف – مکر و حیله – پدر شعر نو فارسی ۱۴- دریاسالار – کشور آسیایی با مرکز «وین تیان» ۱۵- آخر – کنایه از گرم‌کننده جنگ و دشمنی

عمودی

۱- پرداختن بدهی، تادیه – بزرگان ۲- کشور افلاطون – محصول ۳- نبی و فرستاده – تاب و توان – آموزش ۴- صومعه – ایالتی در آلمان – حرف فاصله – حرف گزینش ۵- بیکاره – در دو سوی شلوار – نشانه – وسیله‌ای به شکل دایره‌های تو در تو برای هدف‌گیری ۶- سوریه پیشین – شگرد کشتی – از بت‌های جاهلیت – آشکار شده ۷- تونلی در کوهی به همین نام میان کرج و چالوس – دینداری – برگزیده ۸- قدم یکپا – احسنت – آرواره ۹- سرسلسله اعداد – موسیقیدان اسپانیایی «رقص آتش» – غلبه ۱۰- مهره‌ای در شطرنج – زیر پا مانده – زهر – دارای فضای کافی ۱۱- کندی و توقف – گنگ – بازدید از سپاه – دریا ۱۲- رمق آخر – تکیه دادن – بوی از مردانگی نبرده – گونه ۱۳- لبه – مخترع تلگراف – ممکن و شدنی ۱۴- مسوول کتابخانه – آداب و رسوم ۱۵- رسم‌کردن و کشیدن – اثری از نظامی گنجوی

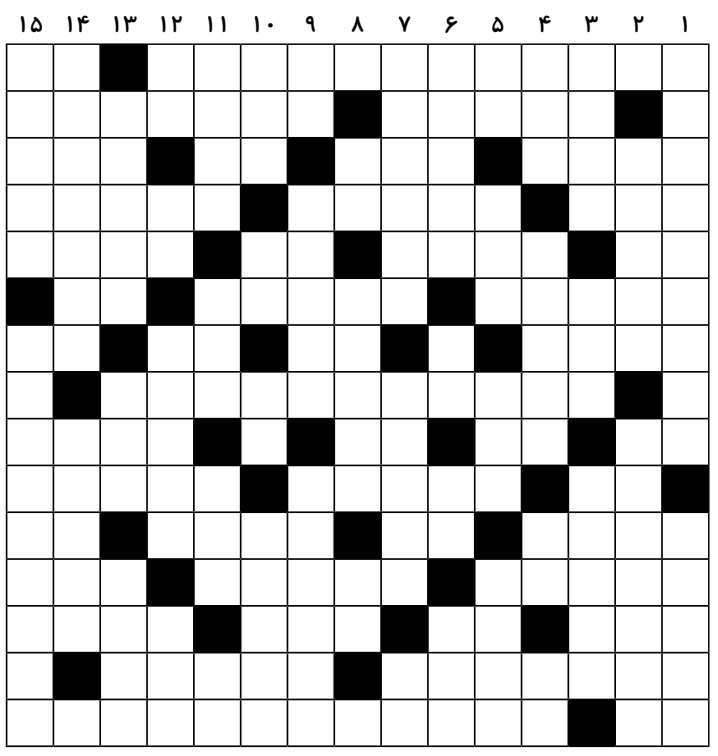

حل جدول ۱۲۲۵

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	د	ا	م	س	ی	ا	ه	■	ت	ا	ک	س	ت	ا	ن
۲	ا	ن	ت	ق	ا	ل	■	ا	ر	م	ا	ن	■	س	و
۳	ش	ت	ه	■	ک	ا	ر	ل	ا	ی	ل	■	ب	ت	ه
۴	ت	ش	■	م	ن	ت	س	ب	■	ا	■	ک	ا	ر	■
۵	■	ا	س	ی	د	■	ت	و	ک	ل	ل	ب	ا	د	
۶	ب	ر	ی	ن	■	ا	ن	م	ی	■	ک	و	ا	ل	ا
۷	ه	■	ن	ا	م	ی	■	خ	ا	ت	و	ن	■	ی	ر
۸	ا	م	ی	■	د	ر	م	ا	ن	د	ه	■	م	ا	ن
۹	ر	ه	■	ب	ر	ن	ج	ن	■	ب	ی	م	ه	■	د
۱۰	ا	م	ل	ا	ک	■	ا	و	س	ر	■	ح	ی	ر	ه
۱۱	ت	ا	ج	ر	■	ت	ب	ا	ر	■	ل	م	ا	ز	■
۱۲	■	ن	ا	ی	■	ق	■	د	ا	م	ا	د	■	م	ک
۱۳	ع	د	م	■	ی	ا	د	گ	ی	ر	ی	■	ه	ن	ر
۱۴	ب	ا	■	ه	ا	ر	و	ی	■	ا	ی	ر	و	ا	ن
۱۵	ا	ر	ز	و	م	ن	د	■	ک	م	ک	د	ا	و	ر

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

سودوکو ۲۳۴

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۱	۳		۴					۲
		۴		۸		۱		
۷		۶						۳
			۳	۶		۷		
		۳	۱	۷	۴	۵		
					۸		۶	
۳		۱		۴				
۲			۷		۶	۴		۱
	۶		۵			۲		

حل سودوکو ۲۳۳

۵	۸	۴	۷	۶	۹	۳	۲	۱
۳	۹	۷	۱	۲	۵	۸	۶	۴
۲	۱	۶	۸	۳	۴	۹	۵	۷
۱	۳	۲	۹	۸	۶	۷	۴	۵
۹	۴	۵	۳	۷	۱	۲	۸	۶
۶	۷	۸	۵	۴	۲	۱	۹	۳
۷	۲	۳	۶	۵	۸	۴	۱	۹
۴	۵	۱	۲	۹	۷	۶	۳	۸
۸	۶	۹	۴	۱	۳	۵	۷	۲